

Budavári Hírmondó

Budavári Evangélikus Egyházközség Hírlevele

XXVI. évfolyam 2021/2. szám Püünkösd

„Ahol a Szentlélek lakozik, ott van minden teljesség, legyen az illető gyenge, avagy erős.”

Luther Márton: *Jer, örvendjünk, keresztyének!*

„Megerősíteni szívüket...”

„A püünkösdnek jeles napján Szentlélek Isten küldetékek megerősíteni szívüket az apostoloknak.” (235.ének, 1. v.)

Ahogy közeledik Püünkösd, úgy ízlelgetem egyre gyakrabban ezt a szót. Püünkösd – pentecoste – az ötvenedik! Tudom, hogy ez a zsidóságban a törvényadás ünnepe volt a Pászka ünnep utáni ötvenedik napon. De mégiscsak olyan furán hangzik: Ötvenedik!

Furcsa asszociációval egy régi gyermekvers jutott eszembe. A *Sóderparti*, a *Siv Widerberg* által írt gyermekvers arról szól, hogy egy családban a vacsorát sóderpartinak nevezik, mert mindenki nyomhatja a sódert. Így szól egy részlete:

„...és mindig kipakolhatod,
ami a szívedet nyomja»
mondta Daniel és nevetett.
Mégiscsak lükén hangzik, hogy Sóderparti.
De Ami a Szívedet Nyomja, az már igen!

Nálunk csak olyan közönséges Vacsora van.”

És az a gondolat lüktetett a fejemben: mégiscsak olyan lükén hangzik, hogy ötvenedik, Püünkösd! De ami akkor történt, az már igen!

S az idézett 17. századból származó magyar ének is milyen szépen fejezi ezt ki.

Szentlélek Isten küldetékek – Már Jézus megígérte, hogy nem hagyja övéit árván. Velük lesz, minden napon a világ végéig. S amikor nagyon magányosak voltunk, mert a járványtól való félelem és a jószándékból fakadó féltés miatt kevesebb volt a rokoni és a baráti találkozás, s a gyülekezet közösségei is csak az internetes, mesterséges térben, „két dimenzióban” találkozhattak, akkor is tudhatuk, hogy velünk van. S most, amikor újra nyílhattak a diplomajátók, vágyva várunk arra, küldessék a Szentlélek. Jöjjön és mozgasson meg, hogy a közvetítéses istentiszteleteket felváltsa a személyes találkozás. Hogy ne a kényszerű megszokás tartson fogva, s ne a kényelem tartson távol az Isten által épülő szeretetközösségtől. Szánjon meg az Isten ebben a helyzetben, vegye észre, hogy mennyire természetellenes (hogy ne mondjam: sátáni!) és ezért

Isten országát is fojtogató az a bezártság, amely ránk nehezedett. Küldessék! Hogy ne érezzük magányunkat és bezártságunkat, és nyissa ki a félelmek által is bezárt ajtókat, mint ahogy az első püünkösdkor a sebes szélszárnyon érkező Lélek kitarta a bezártságban élő tanítványok ajtaját.

Megerősíteni szívüket – Erre most nagy szükség van! Szakemberek beszélnek arról, hogy mentálisan, lelkileg azokat is megviselte a járvány, akik nem voltak betegek. S mások a gyógyulásuk után poszt-covid tünetekkel gyengélkednek. Bizony erő kell már ahhoz is, hogy felöltjük az ünnepi ruhánkat, és főleg ahhoz, hogy erről a helyzetről úgy merjünk beszélni, vallani, mint amiben az Isten munkálkodott azért, hogy más legyen az életünk, és jobban figyeljünk Krisztusra. Döbentsen rá, hogy a keresztyénségünk nem egyszerű széplelkű humanitás (amire szintén nagy szüksége van a világnak!), hanem sokkal több: a megfeszített és értünk halt, de feltámadott Krisztus követése. Erősítse meg a szívünket, hogy ne terheljenek le a magunk gondjai, hanem szabadok legyünk, s ahogy a tanítványok az első püünkösd alkalmával kiléptek a zárt ajtó mögül, hogy Krisztusról tegyenek bizonyágot, úgy legyünk mi is tanúi az Urunknak!

Az apostoloknak – A tanítványokból a Szentlélek „faragott” apostolokat. Azok, akik addig tanulták a Krisztust, a Lélek által küldöttek lettek komoly felhatalmazással. S most, ahogy az első Püünkösd alkalmával, minket is apostolokká akar formálni az Isten Lelke, hogy meglássuk azokat, akik éhesen várják a vigasztalást, és a reménység forrását keresik. Kérjük is, hogy ezt az átalakulást munkálja a Lélek, s a tanítványi keresztyénségből a küldöttek közösségévé erősödjünk, akik Krisztusról tanúskodnak!

*Mégiscsak lükén hangzik, hogy Püünkösd.
De Megerősíteni szívüket, az már igen!*

*Ugye nálunk nem csak olyan közönséges
Püünkösd van?*

Bence Imre

Krízisből ébredés

Azt pedig tudjuk, hogy akik Istent szeretik, azoknak minden javukra szolgál (Rm 8,28)

Úgy gondolom, ahhoz, hogy tisztában legyünk azzal, miről is beszélünk, előljáróban tisztázni kell a címben szereplő két fogalmat, hogy tudniillik mi is a krízis, és mi az ébredés. A krízis nem ismeretlen szó, és tudjuk, hogy valamilyen válsághelyzetet jelent. Erről többet szólni nem kell. Az ébredés már kevésbé ismert. Ez egy egyházi kifejezés: arra használjuk, amikor valaki, de rendszerint sokan, vagy egy egész közösség hitben megújul. Új életszemlélete lesz, új céljai és prioritásai, addigi életét felváltja a Krisztus-központú gondolkodás és életfolytatás. Ezt a folyamatot nevezzük megtérésnek vagy újjászületésnek is.

Ha az egyház történetének, vagy egyes személyeknek az ébredésre vezető útját megismerjük, egy különös mintázatot találunk. Az tűnik fel, hogy szinte minden esetben egy krízis előzte meg az ébredést. És ez egyáltalán nem véletlen.

Pokolra kell annak menni, aki dudás akar lenni – szól a népi nóta. Az életben sokszor tapasztaljuk meg ennek valóságát. Megpróbáltatások, szenvedések tüzeiben formálódik ki az érték, az új. Erről tanít minket Isten is a Biblia számos történetében. Hogy csak a legismertebbet említsem: a tékozló fiú esete is ilyen. A nyomorúság, éhezés, megvetettség testet és lelket gyöttrő mélységéig, a disznók vályújáig kellett eljutnia ahhoz, hogy felébredjen, rádöbbenjen elveszettségére, és fordulat kezdődhessen a sorsában. De így történt ez Mózesrel is, aki gyilkossága miatt Egyiptom gazdagsága helyett a pusztába kényszerült száműzetésbe. Vagy az egész Izrael népével a Bírák könyvének beszámolója szerint. Egy önsorsrontó séma húzódik át ezen a könyvön. Amikor jól megy Izrael sora, akkor elhagyják Istent. Ekkor támadnak rájuk az ellenséges népek. A bekövetkező krízisben imádkozni kezdenek segítségért, Isten megbocsát nekik és megszabadítja őket. Újra helyreáll az életük. És ők újra elfordulnak Istentől. Akkor újra ráébrednek bűnükre, és visszatérnek az Úrhoz.

De az Újszövetség sok szereplője – betegek, bűnösök, Istentől távol lévők is – testi, lelki krízisükben, sokszor végső lehetőségben fordulnak Jézushoz.

Ha tovább nézzük, az egyház történetének eseményeiben is ott látjuk ezt a mintázatot. Az első ébredést, a Pünkösödöt, amikor a Szentlélek hatalmas erővel ragadta meg a tanítványokat, és az első keresztény gyülekezetet az a krízis előzte meg, hogy a 12 apostol félelemtől rettegve zárkózott be egy házba. De jött a Szentlélek, felrázta őket, és azután már ki mertek állni a tömeg elé, hirdetni a Krisztust.

Később, a kereszténység erősödésére és terjedésére a Római Birodalom üldözéssel válaszolt. Az egyház és az egyes keresztények élete veszélybe került, krízisbe jutott. De az Isten megerősítette hitüket, és

életük feláldozását is vállalva tanúskodtak Krisztusról. Tanúságuk, mártírhálaluk pedig ébredést hozott, és még többen lettek keresztények. Ezért írja az egyháztörténész Tertullianus: *Semen est sanguis martyrorum*, vagyis magvetés a mártírok vére.

Példaként említhetjük a reformáció ébredését, amikor az egész középkori egyház került identitáskrízisbe, és a világi, politikai hatalommal összefonódó egyház kezén sikkadt el a Biblia, a hit és a keresztény szent élet.

A történelemben látjuk azt is, milyen sokszor a háborúk okozta krízisből, szegénységből, politikai elnyomásból támadtak ébredési mozgalmak.

Mindezekből Isten cselekvését látjuk. Isten arra akar megtanítani, hogy minden krízis egy új lehetőség kezdete. Személyes életünkben, sorsunkban, de az egyház és a társadalom életében is. Isten arra tanít, hogy a kríziseinkben ne a „nincsen tovább” kétségbeejtő végét lássuk, hanem azzal a hittel és reménységgel nézzünk velük szembe, amit Jób így mond: Istennek vannak kivezető útjai a halálból is.

Így nézzünk szembe a saját életünkben lévő krízisekkel is. Sokfélék lehetnek. Lehetnek anyagi, megélhetési, munkahelyünket érintő, családi, egészségi krízisek. Isten nem azt ígéri, hogy nem lesznek ilyenek, azt sem ígéri, hogy könnyű lesz átevíckélni rajtuk. De az ígéri, hogy általuk új, mélyebb ismeretre juthatunk önmagunkról; új, mélyebb tapasztalatokra és kapcsolatra juthatunk vele. Ezért nem kétségbe esni és elcsüggedni kell kríziseinkben, hanem imádkozva kérni Istent: Utaidat Uram ismertesd meg velem! Kérni, hogy megújuljon a hitünk, a vele való kapcsolatunk – elfogadva, hogy Pokolra kell annak menni, aki dudás akar lenni.

Füle Lajos református költő így mondja el ezt:

*Ha fájni kezd majd, ami vagy,
és ami nem vagy, bár lehetnél,
majd ha bevallod végre,
hogy sosem voltál igaz keresztyén,
ha fájni fog, hogy annyian vannak,
kiket megejt a tévhit,
s ajkadról értük száll ima,
akkor jön el az ébredés itt.
Majd hogyha bűnné lesz a bűn,
s a Golgotához sírva érsz el
letenni ott mind keserűn,
nem alkudva testtel és vérrel,
majd ha hálát adsz JÉZUSÉRT,
s döntésed is végleg megérik,
mert megtisztított az a Vér,
akkor jön el az ébredés itt.*

Balicza Iván

Luther pünkösdi prédikációiból

VEDD ÉS OLVASD

Az egyházunk által, a reformáció 500. évfordulójára indított Luther művei sorozatból, a Prédikációk kötetben található pünkösdi igehirdetéseket olvastam át. Öt pünkösdi ünnephez köthető prédikáció van benne. Érdekesekek, és tanulságos nekünk is megismerni ezeket. Én most csak az egyikről írok, az 1529-i pünkösdi délutáni igehirdetéséről, melyben Luther Krisztus valódi követéséről szól a Szentlélek munkája kapcsán. [In: Luther válogatott művei 6. Prédikációk 45. Tanítás Krisztus valódi követéséről. Prédikáció pünkösdi délutánjára (Wittenberg, 1529. május 16. Textus: Jn 14,23–31) 327. o.]

Ami szembetűnő, hogy Luther a Szentlélek ünnepén is nagyon Krisztus-központú. Ebben az igehirdetésében arról szól, miként követhetjük igazán Krisztust, miként lehetünk igazi tanítványai. Ehhez abból a jézusi igéből indul ki, amit a János szerinti evangéliumban találunk:

„Ha valaki szeret engem, az megtartja az én ígémet.” (Jn 14,23) Ezt egész egyszerűen így magyarázza: *„Itt hangzik el (Jézus) szájából az ítélet: senki sem képes megtartani Krisztus szavait, kivéve, ha kedvet és szeretetet érez hozzá.”* Azt mondja: ezen a kérdésen dől el, hogy ki igazán keresztény. Mert: *„Ha valaki nem szereti őt, és nem tartja meg ígéjét, fecseghet ugyan és írhat róla, de ha nem szereti őt, akkor túl sok dolog van, ami eltávolítja őt Krisztustól ahhoz, hogy ténylegesen odafigyelhessen az ígére.”*

Luthert az ehhez hasonlóan egyszerű, ám élesen igaz megjegyzése miatt szeretjük: *„Krisztus nem arany, nem dicsőség, sem nem hatalom e világon, hiszen akkor sokan szeretnék őt.”* Ám Jézus a tanítványaitól éppen azt kéri, szeressék őt, hogy ígéje iránt is elkötelezettek legyenek. Hogyan segít ebben a Szentlélek? Ekkor fordul rá a pünkösdi témára: **„A Szentlélek eszetekbe juttat mindent, amit én mondtam nektek.”** (Jn 14,26) Másik nevén a Pártfogónak az a feladata bennünk, hogy megértesse velünk Krisztus szavait, szándékát és értünk való szolgálatát – mindazt, amit a keresztben pecsételt meg vérével. Ezért írja: *„Krisztus megértése nem a testben vagy a természetes szív mélyén gyökerezik, hanem a Szentléleknek kell adnia.”* Itt aztán arról kezd el tanítani, hogy Krisztus megértéséhez és követéséhez többre van szükségünk, mint természetes eszünknek a teremtés óta, a világ őrzéséhez és műveléséhez mozgósítható

megfontolásaira és felismeréseire, mégpedig a Szentlélekre: *„Amit az emberek is elrendelhetnek, azt a Szentléleknek egyáltalán nem kell sugallnia...”* – mondja Luther. A Pártfogót tehát azért kaptuk Krisztustól, hogy éppen az Ő szavait juttassa eszünkbe és aztán a szívünkbe, hogy *„így Krisztus szava mindig velünk legyen”*.

Luther kitér arra is, hogy a Szentlélek bennünk zajló munkája nem hasonlítható a mózesi törvények rendeltetéséhez, mert nem megijeszteni és vádolni akar, hanem a bűnök bocsánatának jézusi örömhírét hozza közel hozzánk. Erőteljes képpel figyelmeztet, hogy ne akarjuk törvénykezéshez meghívni a Szentlelket, hogy csak *„üljön a zsinaton, és meghatározza, hogyan kell bűntölni és a szülőknek engedelmeskedni...”*. Nem az az ő munkája, hogy *„egy gyerek lát és jár – hiszen az már régebből megvan benne –, hanem az az ő munkája, hogy Isten bűnbocsánata által megtartja a gyermeket”*. Hihetetlenül könnyedén fűzi össze Luther a keresztény tanítás alapigazságait e két mondatban: *„Krisztus ígéjének megtartása tehát azt jelenti, hogy szilárdan hiszünk a bűnök bocsánatában. Erre csak az képes, aki Krisztus szavai szerint kedvet és szeretetet érez iránta.”*

Luther tovább vezeti a tanítást az Atya felé, hogy tőle se féljünk: aki hit által megragadja Krisztus bűnbocsátó szeretetét, azé lesz az Atya szeretete is. Mert mindaz az ige, amit Krisztustól hallunk, tulajdonképpen nem is az övé, hanem az Atyáé. Mert ő és az Atya egyek! Luther humorosan, élesen, határozottan és felszabadultan zárja az igehirdetését, szavait a Lélek által Krisztus magyarázó mondataként fogalmazva: *„Nem létezhet többé már olyan teremtmény sem égen, sem földön, mely joggal haragudhatna rád, ha megtartod ígémet, akkor dühöngjön csak a világ! Az Atya szeretni fog téged!”* Majd Luther ezt még egy gúnyos kiszólással is tetézi: *„Kösse föl magát az ördög azok miatt, akiket az Atya szeret!”*

Mi is feltehetjük magunknak ezeket a kérdéseket: Hogyan állok Krisztus szeretetével, a benne való bizalommal? Ígéjének megtartásával? Kérem-e a Szentlelket, hogy a bűnök bocsánatának örömhírét megértesse velem, Krisztus ígéjét szívembe oltsa, azt mindennél drágább kincsemmé tegye, hogy meg is tarthassam azt?

Péter Zoltán

Igazgató-lelkészi jelentés a 2020. évről

A haszontalan szolgák érzetével (Lk 17,10)

A jelentésnek három része van: az első részben a 2020-as év ívét vázoló fel, a másodikban három aktuális kérdést fogalmazok meg, s végül a köszönet szava szól. A Hírmondóban részleteket adunk közre, a teljes jelentés a honlapunkon olvasható.

Furcsa, nehéz évet zártunk, amikor véget ért a 2020-as esztendő. De érezhető, hogy csak a 2020. évnek lett vége, amikor eljött december 31. Mert maga a félelmet keltő közeg még kísér bennünket.

Ez az év is úgy indult, mint a többi. Január 1-jén, az istentisztelet után egy jó hangulatú pezsgőzés következett. Úgy gondoltuk, hogy egy sima év lesz előttünk, amelyben a hitbeli építkezésre lehet tenni a hangsúlyt. S akkor még nem gondoltunk arra, hogy derűsnek induló évünk első két és fél hónapja után megváltozik minden.

És a két és fél hónap sok örömet rejtegetett. Januárban megtartottuk a családos délutánt és az orgonazenés áhítatot. A Gospel Kórusunk Passauban szolgált Pócze Julianna egyetemi gyülekezetében.

Felnőtt keresztelősökkel készültünk, konfirmációs órákat és ifjúsági órákat tartottunk. Betegeket látogattunk, és megtartottuk az ökumenikus imahetet, a presbiteri napunkat. A februári családos farsang derűs együttlét volt. Elkezdtünk készülni az ifjúsági passió szolgálatára, és előkészítettük a balatonszárszói hétvégénket. A szabadegyetemi előadásokra sokan eljöttek. Gyülekezeti szintű hittanversenyt szerveztünk. *Tiborcz Dániel*, teológushallgató szupplikált.

S akkor besötétedett az ég. Valami olyan történt, amit a több mint 40 éves lelkészi szolgálatom alatt még nem kellett átélnem. Jött a járványveszély, s a valóságos közösségi életből a virtuális térbe kellett áttérni. Háy János egy mondata kívánkozik ide: „Olyan vírus ütötte fel a fejét, hogy csak így, isten (*sic!*) kizárásával tudunk megküzdeni vele.” A híradókban látott, bezárt olasz templomajtó után nem gondoltuk, hogy nálunk is bekövetkezik ez.

Ekkor a legnagyobb segítséget *Takács László*, budagyöngyei kántorunk nyújtotta, aki *Bán István*-nal együtt megszervezte az istentiszteletek felvételét.

A bibliaórákat felvett előadásokkal pótoltuk, a hitoktatóink áttértek a digitális oktatásra. A telefonhívások mellett, feleségemmel együtt kerékpáron látogattunk meg sokakat. Megtanultuk, mi a Zoom, a Skype, a Discord és a Meet. Gyakoroltuk a videóvágást. A presbiteriek részt vettek a virtuális passióolvasáson. A nagyhét igazi kavargás volt. Az istentiszteleti felvételek egészen összekeverték az ünnepeket, és már magunk sem tudtuk, hogy húsvét előtt vagy húsvét után vagyunk. A felvételek elkészítésébe bekapcsolódott *Péter Barnabás* is.

Már akkor tanulnom kellett, hogy a félelem mindenkiben különböző mélységekbe fészkelte be magát. Történelmi analógiákat keresve igyekeztem megtalálni magam számára a megfelelő hozzáállást. Nekem Euszebiosz egyházatya egyháztörténeti írásának egy fejezete jelentett bátorítást a saját helyes magatartásom kialakításához: Euszebiosz Egyháztörténete a dühöngő betegségről úgy számol be, hogy Dionüsziosz, II. században élt püspök levelét idézi:

„Testvéreink többsége túlaradó szeretettől és testvéri vonzalomtól indítatva nem kímélte önmagát, és ragaszkodtak egymáshoz, minden óvintézkedést félretéve látogatták a betegeket, bőségesen kiszolgálták őket, ápolták őket Krisztusban, igen szívesen haltak meg velük együtt. Testvéreink közül a legjobbak így költöztek ki az életből, papok, diakónusok, és laikusok, akiket nagyon dicsérünk, hiszen úgy tűnik, hogy ez a halálnem semmivel sem alávalóbb a vértanúságnál, mert mély vallásosságból és erős hitből táplálkozik!”

Ezek után a szerző leírja, hogy milyen szeretettel temették el a halottaikat, majd beszámol a szemtanúk hitelességével, hogy a pogányok ellenkezőleg viselkedtek: eltaszították egymást maguktól, a legkedvesebb hozzátartozóikat is elkergették, az utcára dobták a félholtakat, el akarták kerülni a halál átvételét...

Nekem ez az ógyházi párhuzam jelentett bátorítást, hogy mitévő legyek ebben a helyzetben! Ezért visszatekintve is elmondhatom, hogy jó lelkiismerettel vállalom azon döntéseimet, amelyeket a gyülekezet lelki életének érdekében hoztam.

Március hónapban egy pályázaton nyert pénzből elkészült a badacsonyi pihenőházunk körüli vízelvezetés megoldása. Közben alkalmasnak láttuk a kápolnafelújítás időbeli előrehozását. Egyeztetések és tárgyalások után megkezdődhetett a munka. A kivitelezést az ÉpMed-Szolg vállalkozás végezte. A gyülekezetünk részéről *Kürtös Zoltán*, az Építési Munkacsoport vezetője kísérte nyomon a felújítást.

Május második felében a „nyitás” új feladatok elé állította gyülekezetünket. Alkalmaink megtartásához az alapot az újrakezdési szabályzat megalakításával teremtettük meg. A nyitás után az istentiszteletek a védekezési szabályok megtartásával, kisebb létszámmal indultak. Május 24-én voltak az első istentiszteletek. Megvallom őszintén, hogy amikor megláttam a gyülekezetünk tagjait, a sírás fojtogatott. Ekkor éltem át, milyen nagy teher volt úgy szolgálni, hogy csak két dimenzióban láthattuk a gyülekezeti tagokat.

Június elején láthatóvá lett, hogy a nyári „ottalvós” táborunkat is megtarthatjuk! A tábor szervezése, előkészítése a korábbi években 2-3 hónapig tartott. Most ezt a munkát három hét alatt kellett elvégezni. Június 14-én este tanévzáró istentiszteletünk volt. Június 21-én a Gospel Kórusunk szolgált zenés áhítaton. Június 28-án pedig elkezdődött a tábor. Az volt a tapasztalat, nagy éhség van arra, hogy a szülők a gyermekeket egy tartalmas, szabadidős tevékenységet is nyújtó hittantáborba juttassák el. Köszönet tehát főállású hitoktatóinknak: *Hegyiné Oncsik Valériának, Kovács Katának, Péterné Mestery Ritának* és *Molnárné Varró Máriának*.

A nyári időszak a normalizálódás időszaka volt. A nyár folyamán *Péter Zoltán* és felesége, *Rita* több alkalommal gyűjtötte össze a fiatalokat szabadtéri programra, játékra, sportra, beszélgetésre. A Budavári Gospel Kórus is megtartotta nyári táborát Sámsonházán, majd a Nógrádi Egyházmegye missziós napján is szolgált.

Augusztusban volt három felnőtt testvérünk kereszteleje, és velük együtt összesen öt testvérünk konfirmációja. Augusztus végén pedig *Péter Zoltán* és a hitoktatók szervezésében megtartottuk a napközis táborunkat is.

Szeptemberben igyekeztünk beállni a normális kerékvágásba. A hitoktatás is beindult az iskolákban. Részt vettünk az Ars Sacra Fesztiválon. A Nemzeti Örökség Napok rendezvénysorozat alkalmából több testvérünk segített a program lebonyolításában.

Újabb izgalmas állomás volt a kora ősre tervezett konfirmáció. Ahhoz, hogy ezt a jeles alkalmat biztonsággal megtarthassuk, szükség volt gyülekezetünk egészségügyisekből álló bizottságának szakmai véleményére, a szülők beleegyezésére, és a tesztelés megszervezésére is. Köszönet *dr. Réthelyi János* presbiter testvérünknek, aki kórházának apparátusát is bevetve segítette a szolgálattevők tesztelését. Így a konfirmandus csoport vizsgája és ünnepi istentisztelete október első hétvégéjén megtörténhetett. Egy édesapa és két fia külön konfirmált.

Időközben megkezdtük a templomi közvetítőrendszer kiépítését *Mandácskó Zoltán* (informatika tanár) és *Takács László* segítségével. Ennek fedezetét az áldozati vasárnap adományai biztosították! Az áldozati vasárnapon szentelte fel *Fabiny Tamás* püspök a felújított kápolnát is.

November második felében újra nehezebbé vált a helyzet. A püspöki rendelkezések értelmében csak istentiszteleteket tarthattunk, éneklés és úrvacsora nélkül. De mégiscsak találkozhattunk a templomban. Ezekben a vasárnapokon *Mandácskó Zoltán* vállalta a saját felszerelésével az élő közvetítéseket, december közepére pedig elkészült a saját rendszerünk. Ezzel egy időben egy 8 fiatalból álló csoport is létrejött, akik felváltva vállalták a közvetítés biztosítását.

December közepére készült el a kápolna új ol-tára *Tóthmátyás Edit* tervei alapján. Az ünnepekre

a regisztráció bevezetésével készült a presbitérium: a karácsonyi ünnepi istentiszteleteken így igyekeztünk odafigyelni arra, hogy a védekezési szabályokat megtartva lehessen – ének és úrvacsora nélkül ugyan – ígét hallgatni. Szenteste eggyel több istentiszteletet tartottunk.

Sok alkalmunk maradt el. De nem volt kevesebb munkánk, mert az újfajta kapcsolattartás sok új feladatot rótt ránk.

A statisztikák alapján mondhatjuk, hogy jóval kevesebb esküvő (8 pár) és kereszteleje (20 gyermek és felnőtt) volt. Nem emelkedett a temetések száma (30 fő). A konfirmandusok száma nagyobb volt, mint a korábbi években. S ebben segített az a tény, hogy az iskolai hitoktatóink is jól végzik munkájukat.

Isten iránti hálával mondok köszönetet minden segítségért azoknak, akik az ellentmondásos és nehéz időszakban gyülekezetünk választott tisztségviselőiként helytálltak, és igyekeztek mindent megtenni azért, hogy a szolgálat gördülékeny legyen. A lelkészársakon kívül a felügyelőnknek, *Heinczinger Orsolyának* és gondnokunknak, *Viczián Istvánnak*, valamint jogtanácsosunknak, *Kontor Eszternek*, a presbitérium aktív tagjainak és az önkénteseknek. Köszönöm az alkalmazottaknak a fegyelmezett helytállást. Köszönjük a gyülekezet tagjainak az imádságokat és a visszajelzéseket, valamint azt az áldozatkészséget, amely által biztosítani tudtuk, hogy a járványhelyzetben sem kellett senkit kényszer szabadságra küldeni. Jó volt megtapasztalni ezt az önzetlenséget a gyülekezet részéről.

A 2020. év igéjének imádsága ma is gyakran megfogalmazódik a szívemben: *Hiszek Uram, segíts hitetlenségemben!* (Lk 17,10)

Bence Imre
igazgató-lelkész

Mily kedvesek a te hajlékaid, ó Seregek Ura! Síváro-rog, sőt eleped a lelkem az ÚR udvarai után. Testem és lelkem ujjongva kiált az élő Istenhez. Még a veréb is talál házat, és a fecske is fészket, ahova fiókáit helyezi oltáraidnál, Seregek Ura, királyom és Istenem! Boldogok, akik házában laknak, szüntelenül dicsérhetnek téged! (Zsolt, 84,2-5)

Felügyelői jelentés a 2020. évről

A reménységben örvendeztetek, a nyomorúságban legyetek kitartók, az imádkozásban állhatatosak (Róm 12,12)

A teljes jelentés a honlapunkon olvasható, a Hírmondóban részleteket adunk közre.

A 2020-as év kapcsán sokszor elhangzott már, hogy rendhagyó, eddig nem ismert veszélyeket és kihívásokat hordozó év volt. E jelentés írásakor sem indokolt a múlt idő, hiszen napjainkra még inkább illenek a fent felsorolt jelzők. Ezzel együtt jelentésemet a köszönet szavaival szeretném kezdeni. Gyülekezetünk világi vezetőjeként, az elmúlt hónapokban nap mint nap megélve a gyülekezetvezetés nehézségeit, lelkészeink és gyülekezeti munkatársaink terheit és örömeit, hálás vagyok, mert úgy érzem: gyülekezetünk egysége, összetartozása nem sérült. Azért, mert közösségünk alapja az a szeretet, melynek középpontjában Jézus van. Ezért érzek hálát.

A felügyelői jelentés fontos részei a gazdálkodási adatok, események, de én először másról szeretnék beszélni.

Nagybörzsönyi evangélikus családból származom, gyermekkoromtól fogva van evangélikus identitásudatom, mégis később, felnőttként váltam tudatos egyháztaggá. A konfirmációi áldást is felnőttként, szolgálatom kezdetén kaptam meg, egy meghitt alkalommal Nagybörzsönyben. A felügyelői szolgálat kezdetén tett eskü sorait időről időre előveszem, és önvizsgálatot tartok, vajon ez vezet-e szolgálatomat. Jól csinálom-e? Ahogy felügyelővé választásomkor megfogalmaztam: az esküben előírtakból a békeség megőrzése az, amit szolgálatom alatt, Jézus tanítása mellett mindig szem előtt tartok. Ezt őrzöm 2018 óta, de ma felteszem a kérdést magamnak: mi a határ, ha mindez – 2020-ra visszanezve – csak részben volt elég?

Gyülekezetünk békesége és összetartó szeretete a pandémia alatt is megmaradt. Egy közösség vagyunk – Krisztus testének tagjai –, tudunk egymásról, ha kell, segítjük egymást – tettben, szóban, vagy még inkább imában. Tudom, sokan maradtak maguk, és sosem lehetünk elégedettek testvéreink segítségével.

Ugyanakkor 2020 májusától a gyülekezet elnökségében, az első újrainítás és a járványkezelés során felmerült kérdések és eltérő vélemények, nem megerősítették az igazgató lelkész és a felügyelő addigi egységét, hanem a békeségben törést okoztak. Eltávolítottak bennünket egymástól. Ezen kérdések eltérő látásmódja és kezelése sajnálatos módon felszínre hozta az eltérő vezetői stílust, visszaesést eredményezve az általános együttműködésben. Szerintem nincs olyan vezetés – egyházban, világi közegben, de családban sem –, ahol mindig, mindenki egyetért. Egy-egy megoldandó feladatban az eltérő látásmód arra kell, hogy sarkalljon bennünket, hogy megtaláljuk a közös pontot. Emellett egyházunk

törvényei alapján az egyházközség vezetését a lelkesi és világi elnök együtt gyakorolja: ennek az egyházi intézménynek a tiszteletben tartása elemi kötelességünk, komolyan véve a szolgálatban kapott társakat. A megváltozott körülmények, az eltérő vélemények nem távolíthatnak el egymástól szeretetben élő embereket, testvéreket. Ezért imádkozom, és kérem a testvéreket is erre.

Biztos vagyok benne, hogy egymást megértésben hordozva megoldást találunk, a felmerült helyzetet feldolgozzuk, megoldjuk, és tovább tudunk lépni – a törekvés bizonyosan megvan bennünk. Ehhez a kibővített elnökségben lelkesi és világi segítők is van.

Egyházközségi gazdálkodás

A gazdálkodást két fő esemény határozta meg 2020-ban: a kápolna tervezett teljes felújítása, illetve a pandémia.

Bevételek: a tervezett *45.896.000 Ft* helyett *52.263.547 Ft*. Istennek hála, a tervezettnél nagyobb összegben érkeztek felajánlások: *30.071.421 Ft*.

Ez tartalmazza az egyházfenntartói járulékot (*12.794.642 Ft*), a perselypénzt (*5.307.350 Ft*), az adományokat (*5.995.429 Ft*) és a céladományokat (*5.974.000 Ft*). Ki szeretném emelni az áldozati vásárnap bevételét, amely hozzájárult ahhoz, hogy templomunkból jó minőségben lehessen az alkalmakat (online) közvetíteni. Emelkedett az elnyert pályázatokból származó bevétel is – itt szeretnék köszönetet mondani *Kövesy Emesének*. Ingatlan-bérbeadásunk bevétele a járványhelyzet miatt elmaradt.

Kiadások: a tervezett *69.465.000 Ft*-tal szemben a tényleges kiadások összege *73.964.752 Ft* volt. A kápolnafelújítás költségei *4.223.000 Ft*-tal haladták meg a tervezettet, s további munkálatokra is költöttünk, mint a kápolnába beépített projektor és vászon, melynek értéke *1.510.000 Ft*. Nagy öröm, hogy elkészült az új oltárasztal is. Az eddig minden évben kigazdálkodott, 13. havi lelkesi és munkatársi járandóság *50%-os* kifizetéséről döntött a presbitérium – azzal az elhatározással, hogy amennyiben a gyülekezet gazdálkodása megengedi, 2021. évben az elmaradt *50%* is kifizetésre kerül.

Az arnóti egyházközséget *183.000 Ft*-tal támogattuk, a fancsali gyülekezetet *89.000 Ft*-tal. A nagy adományok *10%-át* évente egy vidéki gyülekezet számára ajánljuk fel: ez idén a bakonyszombat-helyi gyülekezet, akiket *428.000 Ft*-tal tudtuk segíteni. A Budavári Szabadegyetem perselypénzeiből a nagycserkeszi gyülekezet kapott *106.000 Ft*-ot.

A gazdálkodást összefoglaló rész két záró gondolata közül egyik a felelősség. Ebben a pandémiás és megváltozott világban sem feledkezhetünk meg

gyülekezetünk támogatásáról. A rendszeres adományok meghatározóak gyülekezetünk biztonságos működése szempontjából. Ennek eljuttatására a megszokottakon túl több új lehetőség is rendelkezésre áll. A másik az a célkitűzés, amelyre az előttünk álló 2021-es évben az egyházközség elnöksége törekszik: a pozitív anyagi mérleg és a megnyugtató mértékű megtakarítás fokozatos elérése. Ehhez továbbra is szükség van a közös felelősségvállalásra. Köszönet és hála testvéri közösségünk minden tagjának, az eddigi anyagi és szolgálatban kifejezett adományokért.

Személyes jelenléttel megtartott alkalmaink

Január 19–26. között az ökumenikus imahét keretében templomunkban Papp Tihamér OMF ferenccs atya szolgált igehirdetéssel.

A Budavári Evangélikus Szabadegyetem megtartott alkalmai:

Fahidi Éva író, színésznő, holokauszt túlélő
Dr. Visky András költő, dramaturg, színházi rendező
Prof. Dr. Hafenschner Károly, a MEE Zsinatának lelkes elnöke, tanszékvezető egyetemi tanár
Baritz Laura domonkos nővér, okleveles közgazdász, a Sapienta Szerzetesi és Hittudományi Főiskola és a Budapesti Corvinus Egyetem tanára
Prof. Dr. Batta András zenetörténész, egyetemi tanár

Március 4-i ülésén egyházközségünk presbitériuma úgy határozott, hogy a Mária Dorottya Emlékéremet 2019-ben Tábornszky Lászlónak ítéli oda.

Június 27. – július 3. között családos nyári tábor Szigetszentmártonon. Augusztus 23–26. között napközis nyári tábor. Szeptember 4–7. között Budavári Bach Fesztivál. Október 4-én a konfirmációi istentiszteleten 17 fiatal kapta meg a konfirmációi áldást. Október 18-én az áldozati vasárnapon, a templomszentelés évfordulóján, a házaspárok megáldása. Október 18-án kápolnaszentelő istentisztelet a Német ajkú gyülekezettel, valamint felnőtt és ifjúsági konfirmáció. Október 30-án Reformáció ünnepi istentisztelet. December 20-án Oltárszentelő istentisztelet a Német ajkú gyülekezettel. December 20-31. között ünnepi istentiszteletek regisztrációval.

Online gyülekezeti alkalmaink

Amikor templomunk, kápolnánk kényszerűen zárva volt, gyülekezeti alkalmaink, istentiszteleteink akkor sem maradtak el. Lelkészeink a legkülönbözőbb eszközökkel juttatták el otthonainkba az istentiszteleteket, kisközösségi alkalmakat, bibliaórákat, gyülekezeti énekeket, imádságos lapokat. Folyamatosan gondoskodtak a gyülekezetről, jó pásztorként a nyájról. Sok olyan ajándékot kaptunk, amit az adott helyzet váltott ki. Gyülekezetünk kórusvezetői és kántora időről-időre online zenei és közösségi élményekkel szolgáltak a kórustagok és az egész gyülekezet számára. Isten megtartó szeretete lelkészeinknek találékonyságot, technikai fejlődést, a munkálkodáshoz kitartó erőt adott, így a korlátozások ellenére gyülekezeti életünk sokszínű ma is.

Műszaki, felújítási események

A kápolnában évek óta tapasztalható nedvesedést, a padló penészesedését a gyülekezet szakértővel vizsgáltatta meg. Szükség volt az alagsori boltozat feletti feltöltés cseréjére, a boltozat acélpántjainak megerősítésére és injektálásos szigetelésre is. A munkához kapcsolódva a kápolnában mennyezetre integrált projektorvászón és projektor is beépítésre került, megtörtént a lépcsőház és az alagsori termék festése is. Köszönetet szeretnék mondani *Kürtös Zoltán* presbiter testvérünknek, aki az építési munkacsoport vezetőjeként összefogta ezt a több hónapos munkafolyamatot. 2020 során történt meg a badacsonyi pihenőház csapadékvíz-elvezetésének kivitelezése is. A templomi közvetítések tavasszal még kölcsönzött eszközökkel, önkéntes munka keretében folytak, a második félévben azonban kiépült a saját kamerarendszer, és a templomi hangosítás is fejlesztésre került. A technikai feltételek további javítását a 2021-es pályázati források biztosítják majd.

Jelentésem végén hálát adok Istennek lelkészeink, gyülekezeti munkatársaink és a tisztségviselők szolgálataért, gyülekezeti tagjaink támogatásáért és önkéntes munkájáért, melyek által gyülekezetünk épülhet.

*Heinczinger Orsolya
felügyelő*

Túrmezei Erzsébet

Pünkösöd után

Pünkösöd előtt – sóvárgás titkos mélye.

Pünkösöd előtt – ígéreték zenéje.

Pünkösöd előtt – esedezés, esengés.

Pünkösöd előtt – halk hajnali derengés.

Pünkösöd előtt – szent vágyak mozdulása.

Pünkösöd előtt – koldusszív tárulása.

Csendesen várni – várni, hinni, kérni!

Aztán – boldog pünkösöd utánba érni!

S pünkösöd után – szent égi erőt-vetten,

pünkösöd után – Lélekkel telítetten.

pünkösöd után – bátor tanúvá lenni,

pünkösöd után – régít kárnak ítélni.

Krisztusnak élni és másoknak élni,

minden mennyei kincset elfogadni,

és pünkösöd után – adni, adni, adni!

Szeretetből – tevékenyen

Nyári tábor családok, hittanos
gyermek és fiatalok részére

Időpont: **2021. június 27. – július 3.**

Helyszín: Nagyborzsönyi Ifjúsági Tábor

Nagyborzsöny, Völgy u. 54.

Jelentkezni lehet 2021. június 15-ig, kitöltött jelentkezési lappal és 5.000 Ft előleg befizetésével.

Hogyan élték meg a kórusaink a Covidot?

Budavári Gospel Kórus

Immár több mint egy éve, hogy nem lehetünk jelen kórusként a gyülekezet életében. A lezárások idején igyekeztünk „próbálni” Skype, Zoom segítségével; szőlőpróbákat tartottuk. Azonban ez hatékonynak nem volt mondható. Egyre nehezebb volt a távollét – nem találkozhatunk hétről hétre, elmaradtak a tervezett koncertjeink, szolgálataink, köztük a húsvéti is. Emlékszem, a 2020-as húsvéti istentisztelet felvételről ment, és mutatták az előző évi szolgálatunk videófelvételét. Szívfacsaró volt nézni, hogy nem állhatunk ott egymás mellett, a gyülekezetnek és önmagunknak sem énekelhetünk...

A nyitáskor nagy lendülettel kezdtünk próbálni; júniusban koncertezhettünk is – csökkentett létszámúban és rövidített repertoárral. De újra énekelhettünk! Majd táboroztunk is, és készültünk az őszi születésnapi koncertre, amit sajnos nem tudtuk megtartani az erősödő járvány miatt. A novemberi ifjúsági istentiszteleten szintén nagyon kevesen, de szolgáltunk. Számunkra az ott egy hatalmas ajándék volt! Gyönyörű istentisztelet, csupa zene, ének. Azt hiszem, sosem felejtjük el. Másnap jött a hír: újra zárlat, ismét nem lehet énekelni.

Az online térben kicsit más oldalunkat is megmutattuk egymásnak, több időnk van beszélgetni ezeken a találkozókon, sőt szinte naponta váltunk üzenetet a csoportunkban. De az ének hiányzik, a társaság hiányzik, a szolgálat, koncert, a hallgatóság arca, „válasza” hiányzik. Most elkezdünk újra próbálni, távolságot tartva, biztonsággal. De újra együtt, egymás arcát látva, egymás hangját hallva, együtt énekelünk, együtt dobban a szívünk. Készülünk pünkösdre: ha Isten is úgy akarja, a vasárnapi istentiszteleten felcsendül újra néhány gospel.

Októberben 10 évesek leszünk. Jó lenne megünnepelni! Mert úgy tekintünk előre, hogy akkor már szabadon fogunk ünnepelni a gyülekezettel együtt egy októberi vasárnap délután! Reméljük, a járvány elmúltával sokakban felébred az éneklés iránti vágy, hogy így dicsérjék az Urat, és csatlakoznak hozzánk!

Szuhai Mónika
kórusvezető

Schütz kórus

A 2020-as év tavaszán kezdődő koronavírus-járvány alatti időszak a Schütz kórusnak sem volt könnyű.

Kórusunk 2018 novemberében indult újra jelenlegi formájában. Egy újonnan alakult együttes, éppen kialakuló közösség életében egy ilyen esemény az addigi munkát nagyban vissza tudja vetni, sőt, ha nem elég erős a közösségi összetartás, akár fel is tudja bomlasztani. Hála Istennek, nálunk nagyon hamar kialakult egy erős mag, akiknek köszönhetően az elmúlt egy évben is, heti rendszerességgel kapcsolatban maradtunk egymással.

A járvány kezdetén Zoom-on próbáltunk, de hamar kiderült számunkra, hogy pont az együtt éneklés élménye az, ami nagyon nehezen megvalósítható ezen a felületen.

2020-ban pünkösdvasárnap szolgáltunk néhányan az istentiszteleten, előtte egy próbát tartottunk élőben, távolságtartással és maszkban.

Aktív kórusénekesként láttam, mennyire veszélyes az éneklés a vírus terjedését illetően. Kórusvezetőként felelősségteljesen kellett döntenem, hamar mérlegelni kellett a kockázatokat, így a Schütz kórusral szeptembertől újra felfüggesztettük az élő próbákat.

A pandémia alatt két videónk került fel a gyülekezet YouTube-csatornájára, melynek technikai megvalósításában Takács László volt segítségünkre – ezúton is köszönjük neki.

Május 5-től újraindultak a Schütz kórus próbái a szokásos este 7 órai kezdettel, ezúttal a templomban. A próbákat még egy ideig maszkban, távolságtartással fogjuk megtartani. Az előttünk álló időszak feladata lesz a kórus közösségének folyamatos építése, valamint továbbra is szeretettel várjuk azokat a gyülekezeti tagokat, akik szívesen részt vennének a kórus munkájában és a zenei szolgálatokban.

Az elmúlt egy évben a Schütz kórus bebizonyította, hogy nemcsak zenei szolgálatot végző együttese a gyülekezetnek, de külön lelki közösség is. Legálábbis számomra mindenképp.

Hacknauer Bettina
kórusvezető

Eseménynaptár – 2020. Püünkösöd

Május 23. vasárnap Püünkösöd

Budavárban:

9.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

11.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

Élő közvetítés a YouTube-csatornán

18.00 – Igét hirdet: *Bencéné Szabó Márta*

Budagyöngyén:

9.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

Május 24. hétfő Püünkösöd 2. napja

Budavárban:

9.00 – Igét hirdet: *Bence Imre*

11.00 – Igét hirdet: *dr. Fabiny Tamás*

Élő közvetítés a YouTube-csatornán

18.00 – *AZ ESTI ISTENTISZTELET ELMARAD*

Budagyöngyén:

9.00 – Igét hirdet: *dr. Fabiny Tamás*

Május 30. vasárnap Szentháromság ünnepe

Istentiszteletek a szokott rendben.

A 11.00-kor kezdődő istentiszteletet a YouTube-csatornán közvetítjük!

Június 6. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

A 11.00-kor kezdődő istentiszteletet a YouTube-csatornán közvetítjük!

18.00 – Orgonazenés áhítat

Július 4. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben

18.00 – Orgonazenés áhítat

Augusztus 1. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben

18.00 – Orgonazenés áhítat

Június 13. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

A 11.00-kor kezdődő istentiszteletet a YouTube-csatornán közvetítjük!

18.00 – Tanérvzáró istentisztelet.

Szeretettel várjuk a hittanos gyermekeket és az ifjúság tagjait, családjaikkal együtt!

A nyári időszakban hétköznapi alkalmaink közül a kedden 18.00-kor kezdődő bibliaórát minden héten megtartjuk, az istentiszteletek is a szokott rendben folynak. Az eseménynaptárban csak a rendkívüli alkalmakat jelezzük.

Napközis tábor hittanosok részére

Időpont: **2021. augusztus 23-26.**
(hétfőtől-csütörtökig)

Elsősorban a kisiskolás gyermekeket várjuk!

Szeptember 5. vasárnap

Istentiszteletek a szokott rendben.

11.00 – Tanérvnyitó istentisztelet

18.00 – Orgonazenés áhítat

Szeptember elejétől a hétközi alkalmakat folyamatosan indítjuk el. Részletes tájékoztatást a honlapon és az elektronikus hírlevélben találunk majd a testvérek!

Evangélikus műsorok a médiában

Május 23. vasárnap – Püünkösöd

Duna Televízió, 11.00: Püünkösdi istentisztelet közvetítése Várpalotáról

Igét hirdet: *Dr. Zsednai Józsefné*, a gyülekezet lelkésze

Kedves Testvérek!

Püünkösöd a Szentlélek ünnepe, a megígért Lélek kiadására emlékezve ünnepeljük az első keresztény igehirdetést, egyházunk születését. Az Apostolok Cselekedetei elbeszéli, hogy amikor a tanítványok elteltek Szentlélekkel, akkor leomlottak az emberek közti nyelvi korlátok: „...halljuk, amint a mi nyelvünkön beszélnek az Isten felséges dolgairól” (ApCsel 2,11).

Püünkösöd a megértés ünnepe is. Az Istennel való találkozásból új élet született, és születik ma is. Az ember rátalál Istenre, mert az Isten megszólítja őt.

A püünkösdi lélek mozgósít bennünket gyülekezetünkben és azon túl: induljunk el, szólítsuk meg a másik embert! Egymás hívogatására ma még inkább vágyunk, hiszen sok hónapja bezárva, korlátozottan éljük életünket. Új „nyelveken”, új csatornákon kell, hogy utat találjunk egymáshoz. Mégsem érzem,

hogy ettől feltétlen kevesebb lenne közösségünk, lelki életünk – csak nagyon más. De biztos tudjuk, hogy gyülekezetünk közössége él, és imánkba foglalva várjuk a személyes együttlétet.

Ha keressük és figyeljük naponta az Úrtól kapott Igét, komoly támaszt ad mindig. Nekem sokat segített a legnehezebben megélt napokban, és segít ma is. Mindazt, amit az Igéből kapok és megőrzök, tudom továbbadni: van, hogy szavakban, máskor tetekben. Mindig van, akit megajándékozhatok vele!

Ha megéltük az ima erejét, a személyes vagy közös ima után érzett békét, új erővel fordulhatunk testvéreink felé. Milyen jó, hogy egyházunkban, gyülekezetünkben, lelki vezetőinkkel és a testvérekkel ezen az új úton is együtt haladunk!

*Heinczinger Orsolya
felügyelő*

Interjú egy újra látogatható kiállítás kapcsán

A Magyarországi Evangélikus Egyház nyílt képző- és iparművészeti pályázatát hirdetett tavaly, az úrvacsora évében. Számos beérkezett mű közül választott ki a zsűri huszonkét alkotást, melyek a 2020. november 10-én nyílt *Kenyér és bor színében – Az úrvacsora kortárs szemmel* című kiállításon szerepelnek. A tárlatot a koronavírus-járvány miatt csupán aznap, néhány óráig láthatta a közönség.

A pályázat tematikája az úrvacsorához/eucharisztiahoz, mint történeti, teológiai, dogmatikai kérdéshez kapcsolódott, ám – Jézus kenyércsodái és példázatai alapján – tágabb értelmezésre is lehetőség nyílt. A lakoma, mint metafora – az önfeláldozó, önátadó táplálás, a mások jóllakatása – a teológiai olvasat mellett társadalmi, nemzeti, közösségi és/vagy személyes megközelítésre is alkalmat adott.

Tóthmátyás Edit belsőépítész gyülekezeti tagunk *Missziós kehely és cibórium terve* című munkáját beválogatták a tárlatra.

Várad Adél: *Mi indított arra, hogy indulj a pályázaton? Mi fogott meg a felhívásban?*

Tóthmátyás Edit: Szeretek viszonylag kevés közttség mellett, szabadabban fantáziálni, új utakat keresgélni. Amikor Sztróckay Edit Fügefa-társam felhívta a figyelmemet erre a pályázatra, rögtön tudtam, hogy megpróbálok valamit beadni. A kiírás nagyon izgalmasnak ígérkezett. A középkortól a 20. század kezdetéig az európai képzőművészet kiemelkedő témája volt a kereszténység. A hétköznapi életet is jobban áthatotta Isten jelenléte, mint a modern világban. Manapság újra sokan fordulnak a szakrális témák felé, de a paletta nagyon kibővült. A hagyományosnak mondható értékek megfogalmazása nem annyira divatos – pont ezért nagy kihívás, hogy versenyképes tud-e maradni.

(VA): *Az alkotások készítése a pandémia idején zajlott. Befolyásolt-e téged ez valamiben?*

(TE): Igen. Bár korábban is foglalkoztatott, hogy mi az, ami feltétlenül szükséges a hit gyakorlásához, a misztérium átéléséhez. Úgy tapasztaltam, hogy a templomi környezet nem feltétlenül, hiszen egy nagy fa alatt, egy hegycsúcson, de akár egy kórházi ágyon is megtapasztalhatjuk Isten jelenlétét. Mégis: az Úrvacsora közösségét szerintem arra dedikált eszközökkel kell, vagy lehet igazán átélni. A készletet szabadban tartott szertartáshoz, beteglátogatáshoz gondoltam ki. A templomok bezárása csak megerősített abban,

hogy megoldást keressek a „házon kívül” dolgozó lelkészek úti csomagjára.

(VA): *Milyen anyagból áll ez az úti készlet?*

(TE): Első nekifutásra fából, egy nemes fafajtából képzeltem el a kelyheket, de a megjelenését nem tudtam eléggé könnyedre alakítani. A vékony fémből domborított, minimális támaszokkal ellátott kelyhek érzésem szerint szinte éterien lebegnek – az aranyozás után még inkább. A tervezett úrvacsorakellékek egy 18x18x7 cm-es, könnyű, nemesfa-furnérral borított rétegelt lemez dobozban kapnak helyet. Az aranyozott kehely és cibórium mellett további szükséges eszközök, gyertya és kereszt is elférnek a tárolóban. A könnyített fémlábak szerkesztési elve háromszöges, hárompontos alátámasztáson alapul: egyrészt a Szentháromság analógiájára, másrészt hogy szabadterén, egyetlen felületen is stabilan állhassanak a kelyhek.

(VA): *Miért csak egy számítógépes tervezetet adtál be, s nem az elkészített tárgyakat?*

(TE): Sajnos a megvalósításra nem volt kapacitásom. Tervező vagyok, és bár szeretek modellezni, ez túlmutat az otthon elkészíthető tárgyak kategóriáján. Van egy ötvös ismerősöm, aki vállalná a kivitelezést, és a doboz gyártására is kiszemeltem már műhelyt.

(VA): *Véleményed szerint van-e közös jellemző a kortárs művészek úrvacsora témaköréből készített alkotásaiban? Felfedezhető-e valamilyen trend?*

(TE): Nagyon széles a skála, igen változatos a kiállítás. Az alkotók indíttatása azonban úgy érzem közös: mindnyájan szeretnék a megfoghatatlant a magunk módján megragadni. A képzőművészet kategóriában voltak azért elrugaszkodottabb megoldások, izgalmas, gegnek is mondható, határt feszegető művek, amelyek láttán a szemlélő gondolkodóba esik, hogyan is állunk manapság a kereszténységgel...

(VA): *Milyen érzés volt ott, s akkor pár órára látni a kiállítást?*

(TE): Szerencsésnek érzem magam, hogy már láthattam a gyűjteményt; örülök, hogy bekevert az én munkám is. Ott és akkor nagyon jó volt együtt lenni, beszélgetni a hasonlóan gondolkodó-érző, eleven emberekkel. Ezt most így a hosszúra nyúlt karanténban, utólag még inkább értékelem, és köszönöm a szervezőknek!

Az Evangélikus Országos Múzeum újra látogatható, a tárlat nyitvatartását 2021. július 25-ig meghosszabbították.

Budavári segédlelkészek emlékei *Interjú Gáncs Péter volt püspökkel*

Új interjúsorozatot indítunk, melyben a korábban Budavárban szolgált segédlelkészeket szólítjuk meg: meséljenek az itt töltött évekről, történelmi tényekről, élményekről, lelki tapasztalatokról.

Czenthe Miklós: Milyen érzés volt „kiküldetni” a „hegyen épített városba”?

Gáncs Péter: Már korábban is „felnéztem” Bécsi kapu téri templomunk karcsú tornyára. 1974-ben például hamar egyetértettünk Foltin Brunó barátommal, hogy egy nyíregyházi és egy sopronbánfalvi lelkészgyerek közös lelkészavatásának ideális helyszíne a budavári templom. Akkor még nem sejtettem, hogy ez lesz az első szolgálati helyem. Az is csak később tudatosult bennem, hogy nagyapámat, mesteri Gáncs Aladárt barátjával, Túróczy Zoltánnal együtt szintén itt szentelték lelkésszé 1915-ben.

(CM): Hogyan éreztél magad kezdő segédlelkészként a Budavárban?

(GP): Mint hal a vízben. Mindmáig hálás vagyok a későbbi szolgálatomat is megalapozó, meghatározó két esztendőért. Inspiráló szolgatársi közösségbe kerültem. Koren Emil („Pempi bácsi”) volt az első főnököm, aki szabadon hagyott dolgozni. Sokat tanultam a hihetetlen munkabírású másodlelkész kollegától, Madocsa Miklóstól. Örülök, hogy még most is tartjuk a kapcsolatot, és olykor egy-egy sakkpartira, jó beszélgetésre is jut idő gödöllői házukban. Örömmel gondolok vissza az egyházzenészekre is, a Csorba Pista által vezetett Schütz kórusra, valamint zseniális orgonaművész kántorunkra, Peskó Györgyre. Szolgatársam volt még Zsigmond Árpád, aki a német gyülekezetet pásztortolta. Az egyházközség lelkészének számított Ottlyk Ernő püspök is, ő ordinált minket.

Igazán csak mostanában fogom fel, milyen „kiváltság” volt, hogy kezdőként ilyen történelmi falak között találhattam otthonra. Az első évben még egyedül laktam a Fortuna utcai „romantikus” segédlelkészi lakásban. 1975 nyarán volt az esküvőnk Hafenschert Mártival. Ezután beköltözhattünk a Táncsics Mihály utcai tágasabb szolgálati lakásba.

(CM): Budavárt, mint püspöki székhelyet akkoriban „vigyázó szemek” felügyelték. Vajon mit kifogásoltak segédlelkészi szolgálatodból?

(GP): A „túlpörgetett” ifjúsági munka verhetett ki a biztosítékot, emiatt kellett hirtelen „távoznom” 1976 nyarán. Valószínűleg Balczó András meghívása jelentette az utolsó cseppet a pohárban. Az ő már-már profétai, őszintén kritikus hangja irritálta az akkori hatalmat. Gondoljunk csak „Küldetés” című legendás filmjére... Az öttusa-világ bajnokot nem merték elnémitani, de azt meg kellett torolni, hogy egy ifjúsági óra keretében közel százan hallgattuk őt a budavári kápolnában. Pár nappal később jött a telefonos ukáz a püspöki hivatalból, hogy

azonnali hatállyal áthelyeztek az Ökumenikus Tanács irodájába. Jól mutatja a korabeli „erőviszonyokat”, hogy a hívás nem a területileg illetékes északi püspöki hivatalból érkezett, hanem a Puskin utcából. Emil bácsi próbált „tárgyalni”, de hamar kiderült, hogy a déli püspöki hivatalnál „magasabb” helyről érkezett a „kilövési parancs”. Akkor tudtam meg, hogy főnökömmek már korábban is többször „leszóltak”, fogja vissza „túlmozgásos” segédlelkészt, de ő nem akarta megzavarni a munkámat...

(CM): Mit jelentett konkrétan ez a „túlmozgás”?

(GP): Hála Istennek, valamint az elkötelezett szolgatársaknak, két év alatt komoly gyermekmunkát építettünk fel, és sokszínű, eleven ifjúsági közösség formálódott. Sokan közülük mindmáig aktívak egyházunk életében, és baráti kapcsolatot ápolunk egymással. Ugyanakkor be kell vallanom, hogy bizonyos tiltott határokat tudatosan átléptem/átléptünk. A templomfalakon kívül is gyakran találkoztunk. Sőt mi több: kirándultunk, együtt szilvesztereztünk, összejártunk más gyülekezetek ifjúsági csoportjaival. Mindez akkoriban a népi demokrácia jó rendjét „veszélyeztető” mozgolódásnak számított...

(CM): Hogy élted meg a hirtelen áthelyezést?

(GP): Érthetően nagyon rosszul viseltem, hogy hirtelen kiemelték az éltető vízből, és egy időre vödörbe kerültem. De ma már csöppet sem érzem magamat „mártírnak”, hiszen egy év alatt sokat tanultam Pröhle Károly főtitkár mellett az ökumenikus irodában. Lassan már közel fél évszázados lelkészi pályám egyik boldog megtapasztalása, hogyha Isten bezár valahol egy kaput, hamarosan kinyit egy új ajtót.

(CM): Miként alakult további életpályád?

(GP): Az egyéves irodai „elvonókúra” után önálló szolgálatot kezdhettem Rákócscsaba-Pécel-Isaszeg társgyülekezetekben. Innen mehettem ki ösztöndíjasként egy szemeszterre a wuppertali teológiára. Onnan hazatérve 1981-ben választottak meg a nagytarcsai gyülekezet lelkészévé. Közben érkezett a gyermekáldás: Tamás, Kristóf és Tünde! 1997-ben jött a „missziói elhívás”: országos missziói lelkészi megbízást kaptam, és átköltöztünk Cinkotára, az akkor épülő rádiómissziós központba. Az újabb kihívást 2003 pünkösdje hozta, amikor a déli egyházkerület gyülekezetei püspöknek választottak. Ebből a szolgálatból három éve vonultam nyugdíjba, és Mátyásfüldre költöztünk. Hála Istennek, akad még szolgálatom a lelkész- és munkatársképzésben, a misszióban, médiában és a zsinatban is. Mindeközben nyolc unokás boldog nagyszülőkké értünk!

De az „első szerelem”, a startkő, a „kilövéállás” a budavári gyülekezet marad! Hálás szeretettel kívánok a Hírmondó minden Olvasójának Lélekben gazdag, áldott pünkösdünnepet és hétköznapiakat!

Gáncs Péter

Hírek

- Február 4-én egy új közösség formálódott az internet segítségével. A kisgyermekes szülők azóta minden héten csütörtökön, 20.30-kor tartják beszélgetős alkalmukat. Az érdeklődőknek Skype-linket küldünk!
- A februári ifjúsági zenés áhítaton a gitárosok mellett *Elek Norbert* (zongora) és *Táborszky Bence* (trombita) szolgáltak. A házasság hetének végén a házaspárok kérhettek áldást az életükre az istentisztelet keretében.
- Március 7-én szupplikáció keretében *Jávori Fülöp* harmadéves lelkész szakos hallgató hirdette az ígét templomunkban. A gyülekezetünk ebben az évben is offertóriummal támogatta a lelkészképzés ügyét.
- Március 14-től a járványhelyzet miatt csak 11 órákor, közvetítéssel tartottunk istentiszteletet.
- Március 14-én a Duna Televízió élőben közvetítette az istentiszteletet templomunkból. Igét hirdetett: *dr. Fabiny Tamás* püspök.
- Március 24-én a Ceglédi Evangélikus Egyházközség felkérésére *Péter Zoltán* böjti videóáhítatot küldött a gyülekezet honlapjára. A böjti sorozatban valamennyi egykori ceglédi lelkész szolgált.
- Március 26-án szűk családi körben vettünk búcsút *Bencze Imréné Ruttkay Miklián Ágnestől* (86), gyülekezeti lelkészünk édesanyjától.
- Nagypénteken este a presbiterek szolgálatával volt passióolvasás. Köszönjük a testvéreknek!
- Április 9-én megnyitottuk a badacsonyi pihenőházat, melyet gyülekezeti tagjaink vehetnek igénybe.
- Március 15-ig érkeztek be rajzok a „Jézus szenvedése és én!” című gyermek- és ifjúsági rajzpályázatra. A 14 fiatal rajzát a templomban, illetve a Facebook-oldalunkon is megtekinthetik az érdeklődők.
- Április 13-án Alapítványunk kuratóriumának éves ülésén *Dr. Kontor Eszter* jogtanácsosunk vezetésével megvalósult a kuratórium átalakulása. *Friedrich Ábel* (aki eredetileg a Német ajkú gyülekezet képviselője volt) és *Terei Gábor* (külföldi tartózkodás miatt) lemondott a kuratóriumi tagságáról. A presbitérium döntése alapján *Rózsa Bálint* lett a kuratórium új elnöke, *Szilvágyné Kránitz Zsuzsanna* pedig a kuratórium új tagja – *dr. Táborszky László*, *Madocsai Zsolt* és *Bencéné Szabó Márta* eddigi tagok mellett.
- Április 19-én a hitoktatók megbeszélést tartottak az iskolai hitoktatás helyzetéről, és a gyülekezeti gyermekalkalmak újraindításának lehetőségéről.
- Április 25-27. között *Péter Zoltán* lelkész részt vett a Lelkész Akadémia „A szombat van az emberért – teremtésvédelmi alapok” című kurzusán Révfülöpon.
- Április 26-án *Bence Imre* az Evangélikus Hittudományi Egyetem szervezésében tartott mentorlelkészek találkozájára kapott meghívást, melyen a másoddiplomás lelkészképzés gyakorlati portfóliójáról zajlott eszmecsere.
- Április 27-én zajlott egyházunk Külügyi Osztályának szervezésében a bajor-magyar testvérgyülekezeti kapcsolatok napja. Az interneten tartott konferencián gyülekezetünket *dr. Tóth Katinka* presbiter, a testvérgyülekezeti munkacsoport vezetője,

valamint *Balicza Klára* és *Bence Imre* képviselte.

- Május 2-től újra megtartjuk az istentiszteleteinket, de a délelőtti 11 órás alkalom közvetítése megmarad.
- Május 3-én *Péterné Mestery Rita* vezette a Kötőszó blog anyáknapjának beszélgetését „Mit jelent keresztyén anyának lenni a 21. században?” címmel:
<https://www.facebook.com/events/146652877344254>
- Május 16-án, az istentisztelet keretében emlékeztünk meg – családtagjai részvételével – gyülekezetünk egykori lelkészéről, *Várady Lajosról*, aki 50 évvel ezelőtt, 1971-ben hunyt el.

Felhívjuk beteg vagy idős testvéreink figyelmét, hogy akik szeretnének otthonukban úrvacsorával élni, telefonon vagy a gyülekezeti honlapon, a szolgálatok/látogatás menüpont alatt található űrlapon keresztül egyeztetethetnek időpontot, és a lelkészek szívesen meglátogatják őket.
Telefon: +36-1-356-9736 (hétfőtől-péntekig 9-13 óra között), vagy <http://budavar.lutheran.hu>

A lelki töltekezéshez továbbra is ajánljuk a honlapunkon megjelenő istentisztelet-közvetítéseket és bibliaórákat, hang- és képanyagokat.

Kérjük, hogy akinek van e-mail címe, az ossza meg velünk, és ha eddig nem tette, járuljon hozzá, hogy a budavar@lutheran.hu levelezőlistára felvegyük. Akinek nincs internet-elérhetősége, kérjük telefonon tájékoztasson minket, ha írott ígehirdetésre van szüksége.

Lelkeszi Hivatal

1014 Budapest I. ker. Táncsics M. u. 28.

Samu Piroska irodavezető

Kövesy Emese gazdasági vezető

hétfő-péntek: 9.00-13.00

telefon: +36-1-356-9736

mobil: +36-20-387-9572

weblap: <http://budavar.lutheran.hu>

e-mail: budavar@lutheran.hu

Bence Imre – igazgató-lelkész

Fogadóóra: *kedd 15.00-18.00; péntek 9.00-12.30*

e-mail: imre.bence@lutheran.hu

Bencéné Szabó Márta – lelkész

Fogadóóra: *szerda 9.00-13.00*

Péter Zoltán – lelkész

Fogadóóra: *kedd 9.00-13.00; csütörtök 9.00-13.00*

e-mail: zoltan.peter@lutheran.hu

Dr. Fabiny Tamás – püspök

e-mail: tamas.fabiny@lutheran.hu

Budavári Hírmondó

az Egyházközség tájékoztató hírlevele

Olvasó-szerkesztő: *Várady Adél*

Tördelés: *Hegyi András*

Korrektor: *Schnellerné Hegedűs Erika*

Grafika: *Konczos Éva* rajztanár-festőművész

Felelős kiadó: *Bence Imre* igazgató-lelkész

Nyomdai munkák: *Rózsadomb Contact Kft.*